

ॐ ६ (ख) ॐ

[संवत् २०५३ सालको पुरस्कार 'जगदम्बा-श्री' म्यान्मा (बर्मा)का श्री ठाकुरप्रसाद गुरागाईंलाई समर्पण गर्न संवत् २०५४ साल आश्विन २३ गते आयोजित दोस्रो चरणको समारोहमा गुठीका अध्यक्षले गर्नुभएको स्वागत-भाषण । यो भाषण पनि 'नेपाली' त्रैमासिक अड्डा १५२ बाटै उद्धृत गरिएको हो ।]

ॐ असतोमा सद्गमयः तमसोमा ज्योतिर्गमयः

मृत्योर्मा अमृतं गमयः ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः

मित्रहरू !

प्रतीक्षाको घडी मीठो हुन्छ भन्छन् । त्यो मिठास प्रदान गरेर गुरागाईंजीले हामीलाई गुन लगाउनुभएको छ । हामीले ४८ घण्टाको प्रतीक्षापछि गुरागाईंजीको दर्शन गर्ने सौभाग्य पाएका छौं ।

गुरागाईंज्यूलाई यहाँ स्वागत गर्न नपाइएला भन्ने म मात्रै हैन यहाँ जम्मा भएका एकडेढसय जति सबै चिन्तित थियौं । हामीहरूको जति चित्त कुँडिएको थियो अस्ति, आज हामी त्यत्तिकै प्रफुल्ल छौं । स्वागतका अरू कुराचाहिँ अस्तिकै ऐजन ऐजन भन्छु । थपमा के भन्छु भने यो यसरी दोहोरो स्वागत गर्न पाएकोमा हामीलाई दोहोरो फाइदा भयो । सन्त समागम भनेको जति धेरै भो उति राम्रो रे । त्यसैले, सबै जना आइदिनुभो, दोहोरो फाइदा भो, दोहोरो स्वागत छ । गुरागाईंजी, तपाईंको मन्तव्यमा ११० वर्षको कुरा लेख्नुभएको रहेछ । मेरो स्वागत-भाषणमा मैले सवासय वर्ष भनेको थिएँ । मैले सवासय वर्ष किन भनेको भने जङ्गबहादुरको समयदेखि नेपालीहरू आसाम बर्मा जाने लकौं लागेको थियो । तपाईंका पुर्खा बर्मा भासिनुभो, तपाईं यत्रो सम्मानको साथ पितृ देश फर्किनुभएको छ । तपाईं स्वदेश फर्कनु भएको छ भन्न मिल्दैन होला किनभने राजनीतिक कुरा पन्थो यो । पितृदेश फर्कनुभएका तपाईंहरू, दम्पति दुई जनालाई स्वागत छ । बिहानै तपाईंले पशुपति दर्शन गरिसक्नुभयो । उनै पशुपतिनाथको कृपाले नै हो तपाईंलाई यहाँ हामीले स्वागत गर्न पाएको । उनले नचाहेको भए न

हामीले तपाईंको दर्शन गर्न पाउँथ्यौं न तपाईंले यो भूमिमा टेक्न पाउनुहुन्थ्यो। यसैले पशुपतिनाथजीलाई पनि आज यही नै स्वागत गर्नुपर्छ। तपाईंलाई हामीले सामाजिक कार्यकर्ता, धार्मिक नेता भनेर चिनेका थियौं। तर तपाईं कत्तिको साहित्यिक हृदय कवि-हृदय भएको व्यक्ति हुनुहुन्छ भन्ने कुरा तपाईंको अस्तिको वक्तव्यबाट बुझियो। तपाईंको साहित्यिक परिचय त्योभन्दा बढ्ता थाहा भो मलाई तपाईंको 'गंगा' पढेपछि। तपाईं यति राम्रो लेख्नुहुंदो रहेछ। तपाईंको 'पुजारी बाजे'ले भनेरै सरल सुबोध्य भाषामा तपाईं लेख्नुहुंदो रहेछ। 'गंगा'को नायक सागर पनि मलाई तपाईं नै हो कि जस्तो लाग्यो। 'गंगा'मा धेरै तथ्य र अलिकति कल्पना, अलिकता आत्मकथा परेजस्तो मलाई लाग्यो। किनभने मैले सुनेसम्म तपाईं पनि त्यो 'ठाप्यो'मा जानुहुन्छ। तपाईं पनि त्यो 'टुइन' खन्न जानुहुन्छ। रुवी फिक्नुहुन्छ, वेचनुहुन्छ, कथा कविता लेख्नुहुन्छ। त्यो सागर पनि त्यहीत्यही गर्छ।

साथीहरू, तपाईंहरू माफ गर्नुहोला मैले गुरागाईंजीको किताब पढिसकेको छु। तपाईंले पढ्नुभएको छैन। मैले त्यसरी किताबको चर्चा गर्नु हुन्नथ्यो। त्यो पढेपछि तपाईंहरूले पनि त्यसको स्वाद पाउनुहुनेछ। ऐले यहाँ हामी दुईजनाको वार्तालाप मात्र भइरहेको जस्तो देखियो। गुरागाईंजीको त्यो किताब पढेपछि र उहाँको त्यो वक्तव्य सुनेपछि मलाई के लाग्यो भने उहाँको नेपाली हिन्दीले नबिटुलाएको, अङ्ग्रेजीले नगिजोलेको शुद्ध सुपाठ्य नेपाली रहेछ। गुरागाईंजी, त्यो देख्दा हामी यहाँ बस्नेलाई पनि लाज लागेको छ। हामी तपाईं जस्तो लेख्न सक्तैनौं। अत्यन्त राम्रो लेख्नुहुंदो रहेछ तपाईं। कति राम्रा नेपाली शब्दहरू तपाईंले हाल्नुभएको छ। तपाईंको 'बनको बाघले नखाएको, मनको बाघले खाएको, खहरे र खोचमा लुटपुटिने, जिउंदो लाश', अनि 'ऊर्किने उक्ताउलिने, स्वाड पार्ने, घुर्की लगाउने माया र प्रीति लाउने'हरूको कथा पढ्दा अचम्म लाग्छ। यहीँको मान्छेलाई पनि प्रयोग गर्न गाह्रो भइसकेका यस्ता शब्द तपाईंहरूले कसरी जोगाएर राख्नुभएको छ। अचम्म लाग्यो। यस्तो ऊर्को नेपाली बोल्ने ठाकुरजी, तपाईंको जय होस्। म तपाईंलाई स्वागत गर्छु र अरू सबैलाई अस्तिकै बमोजिम फेरि ऐजन ऐजन स्वागत भन्छु।